

Høyringsinnspel endringar i domstolstruktur:

Stad Senterparti vil med dette komme med høyringsinnspel.

I høyringsinnspelet vil vi:

- Fremje vårt primærsyn.
- Orienterer om handsaming av uttale frå Stad kommune, og hevde at det med bakgrunn i dette ikkje er grunnlag for å gjere unntak for domstolen i Nordfjord.

Stad SP sitt primærsyn knytt til høyringa:

Tingretten:

Vi har oppfatta at høyringa for vår del var avgrensa til endringa i domstolreforma av 2021. Tingretten vart flytta frå Nordfjordeid tidlegare. I samband med høyringa ynskjer vi likevel å uttrykkje at vi ynskjer å gjenopprette Nordfjord tingrett som sjølvstendig domstol med stadleg leiing. Vi meiner dette best ivaretek innbyggjarane sin rettstryggleik og brukarinteresser, samtidig som det sikrar viktige statlege kompetansesarbeidsplassar i regionen. Vi støttar ei styrking av dei små domstolane ved tildeling av fleire embetsdommarstillingar og ved at ein legg til rette for fagleg utvikling og ressursutnytting på tvers av sjølvstendige domstolar.

Jordskifteretten:

Vi meiner at Nordfjord jordskifterett skal vere eigen rettskrins, med eiga stadleg leiing for jordskifteretten. Ved å gjenopprette strukturen som var før domstolreforma i 2021 vil ein kunne sikre at brukarane og lokalsamfunna får nærleik og eigarskap til domstolane, og at innbyggjarane vert sikra ei god rettssikkerheit og tilgjengelege tenester på lang sikt.

Orientering om mindretalsframlegget til uttale i Stad kommune

Utover dette syner vil til framlegget som vart handsama i Stad kommunestyre og som vart nedstemt med knappast mogleg fleirtal. Framlegget til uttale er tatt med i kursiv nedanfor. Senterpartiet, FrP og Krf samt to representantar får Venstre stemte for denne uttala med samla 16 stemmer. Resten av Venstre, Arbeiderpartiet, SV og Høgre stemte imot med 17 stemmer.

Slik vi forstår høyringa ynskjer Regjeringa å gjeninnføre strukturen for domstolane før domstolsreforma av 2021 for å vareta borgaranes rettstryggleik og sikre sjølvstendige domstolar med stadleg leiing. Det kan gjerast unntak for domstolar der domstolsleiar, kommunane i rettskretsen og dei tilsette gjennom sine tillitsvalde er samde om å oppretthalde dagens struktur. Vi fryktar at kommunestyret sitt vedtak med ei stemme overvekt kan bidra til at det blir gjort unntak for vår domstol. Difor ynskjer vi med dette brevet å få understreka at det ikkje er semje i kommunestyret om å oppretthalde dagens struktur. Vedtaket vart fatta med knappast mogleg fleirtal.

Nedanfor følgjer høyringsuttala som fekk 16 av 33 røyster i Stad kommunetyre:

«Stad kommune viser til Justis- og beredskapsdepartementet sitt høyringsbrev av 26. januar 2022 som gjeld forslag om endring i domstolstrukturen, og gir med dette uttale i saka.

Utgangspunktet til Regjeringa er å «gjeninnføre strukturen for domstolane før domstolsreforma av 2021 for å ivareta innbyggjarane sin rettstryggleik og sikre sjølvstendige domstolar med stadleg leiing, med unntak for domstolar der domstolsleiar, kommunane i rettskretsen og dei tilsette gjennom sine tillitsvalde er samde om å oppretthalde dagens struktur.» Stad kommune støttar med denne uttale dette.

Stad kommune er vertskommune for Sogn og Fjordane jordskifterett ved rettsstad Nordfjordeid. Stad kommune ligg i Nordfjord, ein bu- og arbeidsmarknadsregion med omlag 30.000 innbyggjarar beståande av kommunane Stryn, Stad, Gloppen og deler av Bremanger og Kinn.

Sogn og Fjordane tingrett vart etablert med tre rettsstadar i 2017, lokalisert på Nordfjordeid, i Førde og i Sogndal. Tingrettsstrukturen vart ikkje endra ved domstolsreforma av 2021, då tingretten allereie var flytta til Førde, derimot vart Sogn og Fjordane jordskifterett etablert som 1 rettskrins med 3 rettsstadar ved domstolsreforma i 2021.

For Sogn og Fjordane innebar Stortinget sitt vedtak at domstolane i Sogndal og Eid vart nedlagde og det vart oppretta ein domstol i fylket med hovudsete i Førde. Jordskiftekontora på Nordfjordeid og Sogndal fekk status som «bemanna rettsteder», utan lokal leiing.

Stad kommune sluttar seg til regjeringa sitt grunnleggande standpunkt og målsetting om at ein skal ha ein domstolsstruktur som sikrar innbyggjarane god rettstryggleik og tilgjengelege teneste og meiner forslaget tek dette betre i vare på lang sikt enn dagens organisering.

Jordskifteretten skal fungere som ein problemløysar for tvistar knytt til fast eigedom og rettar til eigedomane som ligg til rettsstad Nordfjordeid, og jordskifteretten skal reparere ulempene skapt av uklare og uhensiktsmessige eigedomstilhøve

Jordskifteretten på Nordfjordeid er fast bemanna, som før domstolsreformen av 2021 med unntak av jordskifterettsleiar-stillinga, som no er felles med rettsstadane i Sogndal og i Førde. Domstolreforma av 2021 slo fast at ved rettsstadar med fire faste dommarårsverk eller mindre, skal talet på årsverk knytt til kjerneverksemda oppretthaldast. Dette er viktig som minimumsstandard. Stad kommune meiner at rettstadane må gjennopprettast, og at ein bør arbeide for å utvikle dei i staden for å avvikle. Særleg viktig er det å sikre ei grunnbemanning som også består av jordskifterettsdommar med stadleg leiing.

Stad kommune er som regjeringa også oppteken av innbyggjarane sin rettstryggleik, og at målsettinga skal vere «god» rettstryggleik slik regjeringa også skriv.

Svaret på kva som er «god» rettstryggleik og korleis ein på ein best mogleg og effektiv måte kan oppnå dette, finst det nok ingen fasit på. Men Stad kommune er uroa over utviklinga i domstolen når det gjeld utvikling av fagkompetanse, rekruttering på sikt og nærleik til brukarane. Vi fryktar at dagens organisering på sikt gjev eit fragmentert fagmiljø og dårlegare tenester for folk i Nordfjord. Det er viktig å ha ein domstolstruktur som sikrar at rettsapparatet er representert over heile landet og ikkje berre i byane . Framlegget til Regjeringa gir grunnlag for at jordskifteretten har stadleg leiing og ei bemanning, ei fagsamansetting og ei organisering som samla sett gir god fagleg kvalitet, eit best mogleg fleksibelt og effektiv tenestetilbod.

Konklusjon:

Stad kommune støttar Regjeringa sitt forslag. Stad kommune tilrår at gjeldande struktur for Sogn og Fjordane jordskifterett med rettsstad Nordfjordeid vert endra tilbake til ordninga før domstolreforma i 2021.

Framover må det vere eit mål å vidareutvikle og styrke domstolane. Stad kommune meiner at rettsstadane må sikrast lovmessig, der Stortinget bestemmer struktur og organisering. For Stad kommune er det viktig med ein bemanna rettstad, og at fagmiljøet og har høve til å utvikle seg. Stad kommune tilrår at Nordfjord jordskifterett skal vere eigen rettskrins , med eiga stadleg leiing for jordskifteretten , og at ein med å gjennopprette strukturen som var før domstolreforma i 2021 sikrar at brukarane og lokalsamfunna får nærleik og eigarskap til domstolane, og at innbyggjarane vert sikra ei god rettssikkerheit og tilgjengelege tenester på lang sikt. Vi meiner og at dette vil vere den beste løysinga med tanke på rekruttering for å oppretthalde eit godt fagmiljø på lang sikt.

Med dagens digitale verktøy har ein stort handlingsrom for samarbeid på tvers av kontora i Vestland, slik det og har vore tradisjon for tidlegare.»

Med venleg helsing,

Stad Senterparti

v/ gruppeleiar Paul Jacob Helgesen